FYLKESMANNEN I SØR - TRØNDELAG

MILJØVERNAVDELINGEN

RAPPORT

1 - 1990

ÅRSRAPPORT VAR-SEKSJONEN 1989

FAGGRUPPE:

- [ ] FISK
- [ ] KART OG DATA
- [ ] NATURVERN, FRILUFTSLIV
- [x] VANN, AVLØP, RENOVASJON (VAR)
- [ ] VILT
- [ ] VASSDRAGSFORVALTNING

TRONDHEIM

FORORD

Fylkesmannens miljøvernavdeling utarbeider egen felles årsrapport over avdelingens virksomhet innen de forskjellige hovedfelter.

Feltet forurensning, avløp, avfall, renovasjon m.v. (VAR-oppgaver) utgjør en betydelig del av avdelingens totale arbeidsområde.

For kommunenes tekniske etater, andre offentlige etater, organisasjoner, bedrifter o.a. er det ofte behov for spesielle opplysninger og data innen VAR-feltet, bl.a. om renseanlegg, avgifter o.l.

Av praktiske grunner bl.a. av hensyn til brukernes behov utgis derfor en egen årsrapport for VAR-feltet.

En mottar gjerne tilbakemelding på eventuelle korreksjoner i rapporten om det er andre og flere opplysninger som ønskes medtatt i senere års rapporter.

Trondheim, februar 1990

Lars Bagøien
fylkesingeniør

VANN, AVLØP OG RENOVASJON

Bemanning

I 1989 var det 4 fast ansatte i VAR-gruppen, Lars Bagøien, Hallvard Berget, Ola Halle og Trygve Oslandsbotten.

Marit Lorvik er engasjert i oppdrettsstilling, foreløpig for en 4-års periode fra 1. mars 1989 til 1. mars 1993. Tore Haugen ble engasjert i perioden 14. august 1989 til 1. april 1990 som vikar for Berget. I tillegg var Jørund Braa engasjert i 6 uker til kontroll med landbruksforurensninger. Jardar Karel Cyvin var engasjert i ca. 2 mnd. til arbeider med revisjon av oljevernberedskapsplan. Ruth Kjempenes var engasjert i 2,5 mnd med driftskontroll ved oppdrettsanlegg. Ing. Hannu Airola fra Nylands län v/Helsingfors var ved avdelingen i 4 mnd (mars - juli) som stipendiat finansiert av Nordisk Ministerråd. Fra 01.01.1990 er den tidsbegrensede landbruksstillingen som Berget har, omgjort til fast stilling.

Videreutdanning, kurs, informasjon m.v.

De viktigste kurs som seksjonen har deltatt i, er:

MD-kurs i Molde, Oljevernberedskapskurs, MD-kurs vedr. Miljøpakke Trondheim, Grunnkurs i prosjektstyring, kurs vedr. landbruksforurensninger, spesialavfall, avløp, avfall, slam, gjenvinning og oppdrettsanlegg.

Avdelingen har dessuten arrangert egne kurs i rammeplanlegging m.v. for kommunene, forelest ved arbeidsmarkedskurs samt kurs for MIK-kommunene m.m.

Saksbehandling

En vesentlig del av arbeidskapasiteten går til saksbehandlingssøkender for avløp, avfall m.v., klagesaker, lån- og tilskottssaker, uttalelse til regulerings- og kommuneplaner, prosjekter m.v.

Arbeidene med akvakultur/fiskeoppdrettssaker har også krevd betydelige ressurser.

Med utgangspunkt i virksomhetsplanen for 1989 er i tabellform satt opp (Bilag 1):

- hvilke resultatmål/servicemål som er oppnådd
- ressursbruk (tid/penger)
- hvorfor enkelte mål ikke er nådd
- nye oppgaver som er kommet til og
- omprioriteringer.

I innledningen er det gitt en kort beskrivelse av hovedarbeidsfeltene

avløpsanlegg
avfall/slam
landbruk
havbruk

Beskrivelsen inneholder også nærmere kommentarer til de enkelte punkter i virksomhetsplan nevnt ovenfor.

Avløpsanlegg

I fylket er det i dag 43 renseanlegg, herav 24 høygradige anlegg - oversikt fremgår av bilag 2.

Konsesjonsvilkårene for 7 høggradige anlegg er endret med skjerpet krav til prøvetaking.

Det er engasjert konsulent for utarbeiding av plan for drifts-assistanse (kostnadsramme kr.30.000). Det ble avholdt 2 samlinger for diskusjon av rammeplaner med deltakelse fra de fleste kommuner. Et resultat av disse samlingene var en sterk økning i søknader om finansiering av planlegging og gjennomføring av tiltak (se bilag 3). For samtlige søknader ble det innvilget 100% finansiering og tilskott ble også gitt for de flestes vedkommende.

Resipientundersøkelsen for kommunen 1987-88) ble fremlagt tidlig på året. Denne var med og dannet grunnlaget for nye rensekrav for Trondheimskloakken. Krav til kjemisk rensing ble satt i slutten av mai 1989. Trondheim kommune påklages siden avgjørelsen, og den ligger ved årsskiftet i Miljøverndepartementet for endelig avgjørelse.

Oversikt over vann- og kloakkavgifter er gitt i bilag 4.

Avfall/slam

Alle kommuner har renovasjonsordninger. Trondheim El.verks (TEV) forbrenningsanlegg for avfall på Heimdal mottar 75% av kommunalt avfall i fylket. I tillegg til Trondheim kommune leverer Midtre Gauldal, Skaun, Melhus, Klæbu og Malvik kommuner avfallet til Heimdal. Arbeidene med gassrenseanlegg som er krevd av SFT ble fullført og satt i drift høsten 1989.

Arbeidene med spesialdeponiet i Heggstaddalen for forbrennings-produktene fra forbrenningsanlegg blir ferdig først i juni måned 1990 p.g.a. vansker med grunnforholdene.

Utredning om regionalt samarbeid om avfallsbehandling på Fosen (Åfjord, Rissa, Bjugn og Ørland) ble igangsatt i 1989).

Veglo Transport har etablert innsamling av spesialavfall fra forbrukere og mindre bedrifter i en rekke kommuner.

Orkdal, Røros, Oppdal, Rennebu og Trondheim kommuner har fått godkjent mottaksplasser for spesialavfall.

Oversikt over status for kommunale avfalls- og slamanlegg er gitt i bilag 5 og 6.

LANDBRUK

Miljøvernavdelingen er pålagt visse oppgaver mht. kontroll av siloer og gjødselanlegg i landbruket. Før 1989 har vi stått temmelig fritt i å foreta kontroll der vi måtte ønske. Fra og med 1989 er vi i stor grad pålagt å samarbeide med landbruksetaten, både fylkeslandbruks-kontoret og de lokale landbrukskontor.

Dette har bl.a. medført at førstegangkontrollen er redusert i forhold til det "normale". Vi har likevel førstegangskontrollert 102 bruk.

Av disse hadde 22 feil på siloanlegg og 23 på gjødsellager. Alle er tilskrevet i påleggsform med krav om innbetaling av gebyr på kr 8000,- hvis feil ikke rettes innen fastsatt frist.

Etterkontrollen avslørte at av 81 tidligere pålegg for silo ble det gitt 47 nye pålegg. For gjødselanlegg er tilsvarende tall 47 og 33. 17 gebyr er krevd innbetalt via skattefogden.

I april 1989 kom det ny forskrift om bakkeplanering. Vi har foreløpig ikke kontrollert anlegg for planeringsarbeider, men vi må regne med å avsette en del kapasitet til dette i inneværende år.

Det er utarbeidet en egen årsrapport for landbrukskontrollen som gir et mer helhetlig bilde av vår virksomhet på denne sektoren.

HAVBRUK

Pr. 01.12.1989 var det registrert 76 matfiskanlegg, 32 settefiskanlegg/klekkerier i drift, rundt 60 skjellanlegg og det var gitt 52 konsesjoner for oppdrett av andre arter enn laks og ørret i fylket.

1989 ble et problemfylt år for mange oppdrettere med konkurser, overfylte lager og utbrudd av sykdommen furunkulose. Fiskerisjefen og fylkesveterinæren iverksatte på høsten tiltak for å bekjempe sykdommen. I forbindelse med dette ble det igangsatt arbeid med klarering av nye lokaliteter og inndeling i soner.

P.g.a. volumutvidelsen for matfiskanlegg fra 8.000 - 12.000 m^3 høsten 1988, lå det rundt 90 søknader til behandling ved årsskiftet. Servicemålet var at saksbehandlingstiden i løpet av året skulle komme ned i 3 måneder. P.g.a. at utvidelsessøknadene skulle prioriteres og at arbeidet med planene for sykdomsbekjempelse ble igangsatt, ble det fremdeles en del etterslep av gamle saker, men ved utgangen av året var saksbehandlingstiden stort sett nådd.

Planene om å igangsette en miljøovervåkning ved alle anlegg har møtt stor motstand fra næringen. Det påbegynte arbeidet ble videreført til SFT, men det nødvendige materialet for å starte en overvåking forelå ikke i løpet av året. De avsatte ressursene ble overført til oppfølgingsarbeidet med besøk på alle anlegg. Under besøket ble drifts-, produksjons- og miljøforhold på anleggene registrert og resultatene vil bli framstilt i en rapport som skal foreligge i første halvdel av 1990.

Div. saker

* Oljevernaksjoner
  Kystområdene: 8 meldinger. 3 mindre aksjoner.
  Trondheimsfjorden: 22 meldinger. 5 aksjoner.
  Oljelekkasje fra Rissa Bilopphuggeri er anmeldt.
* Utarbeidet statusrapport for fylkesmennenes kontroll av landbruksforurensning (oppdrag SFT).
* Gjennomført vannprøvetaking i 3 sjøer fra NIVA/SFT.
* Deltatt i arbeidsgruppe vedr. forurensning for vannbruksplaner Nidelva, Gaula og Orkla.
* Statlig overvåkning av Orkla viser stort sett stabile forhold.
* Tiltak gjennomført ved Løkken for Raubekken/tilløpstunnel Svorkmo kraftverk.
* Forelest v/kurs for arbeidsmarkedstiltak.

Oppsummering

De forutsatte resultatmål/servicemål i virksomhetsplanen for 1989 er helt eller delvis oppnådd på de fleste felter. De disponible ressurser (personer og økonomi) har generelt vært en begrensning for å kunne nå målene som var forutsatt fullt ut.

Av spesielle mål som ikke er nådd kan nevnes:

* Tilstrekkelig kontroll med renseanleggene/driftsassistanse.
* Reduksjon av landbruksforurensningene.
* Kontroll/driftsassistanse med oppdrettsanleggene.
* Arbeider med støy og luftforurensninger.
* Arbeider med spesialavfall.
* Arbeider med oppdrettsanleggene spesielt avfallssiden.

Årsaken til at måloppnåelse ikke er nådd skyldes flere forhold.

Arbeidene med vannbruksplaner for Nidelva, Gaula og Orkla har krevd betydelige ressurser, anslagsvis 3-4 månedsverk tilsammen. Dette var ikke forutsatt i virksomhetsplanen og har medført at viktige oppgaver med kontroll og driftsassistanse fra kloakkanleggene ikke er gjennomført som planlagt.

Arbeidene med vannbruksplaner har medført betydelig engasjement på lokalplanet og bidratt til å sette søkelyset på natur- og miljøspørsmål. Når det gjelder tiltak mot forsøpling langs Gaula, vil trolig arbeidet gjennom Flerbruksplanen for Gaula gi resultater. Når det gjelder utslipp til vassdraget fra kommunalt avløpsvann og landbruksforurensninger, er arbeid med kommunale kloakkrammeplaner og direkte kontakt med landbruksnæringen en mer effektiv arbeidsform, m.h.t. bruk av ressurser.

Med bakgrunn i at avdelingen i 1990 blir pålagt betydelige oppgaver med spesialavfall uten tilføring av ekstra ressurser må arbeidene med vannbruksplaner o.l. begrenses i hovedsak til å gi opplysninger og informasjon innen forurensningssektoren.

Arbeidene med "Miljøpakke Trondheim" har medført betydelige ekstraarbeider som ikke var forutsatt i virksomhetsplanen. Arbeidet har imidlertid hittil ikke resultert i den forventede ekstrainnsats på kloakksektoren i Trondheim kommune.

FYLKESMANNEN - VIRKSOMHETSPLAN
Avdeling: Miljøvernavdelingen
Delmål: 1.1. Medvirke til å holde støy og luftforurensninger i boligområder innenfor anbefalte grenseverdier

Resultatmål	Servicemål	Tiltak	Ressursbruk Uker	Måloppnåelse/ Merknader
1.1.1 Hindre at flere blir utsatt for støy og luftforurensninger over anbefalte grenseverdier.		Utnytte mulighetene vi har etter Rundskriv T-1/86 fra MD i forbindelse med uttalelser til reguleringsplaner og kommuneplaner.	7	Mulighetene for måloppnåelse er nyttet. Tilbakemelding og registrering av effekt mangler.
1.1.2 Kartlegge støyforholdene langs veiene i Sør-Trøndelag. Revidering av undersøkelsen fra 1978 dersom nye retningslinjer kommer.		Anmode Vegkontoret om å utføre kartleggingen.	1	Ikke gjennomført. MD's nye retninger foreligger ikke ennå. Tiltaket bør koordineres m/Trondheimspakken.
1.1.3 Heve kunnskapsnivået for ansatte om støy og luftforurensninger		Kurs/selvstudium	4	Delvis gjennomført. Mangler tilbud. Tidsfaktoren er en foreløpig begrensning.

BILAG 1

FYLKESMANNEN - VIRKSOMHETSPLAN
Avdeling: Miljøvernavdelingen
Delmål: 1.2. Medvirke til å holde forurensningstilførslene til sjø og vassdrag på et akseptabelt nivå

Resultatmål	Servicemål	Tiltak	Ressursbruk Uker	Måloppnåelse/ Merknader
1.2.1				
Økt kunnskap om kjemisk og fysikalsk status (vann-kvalitet) i vassdragene		Tiltaksrettet overvåkn. av Svorksjøen	1 10.000	Delvis gjennomført. Fullføres i 1990.
1.2.2				
Kommuner med rammeplaner eldre enn 1985 skal ha påbegynt revisjon		- Avholde møte med samtlige kommuner. - Stimulere til å utnytte 1448.63 planleggingstilskott - Ajourføring av komsys. - To regionale samlinger/kurs	16 30.000	Møter (2) med kommunene er gjennomført. Antall lån- og til-skottssøknader var ekstra stor i 1989. 70% av avløpssakene innlagt på Komsys.
1.2.3				
Kommuner med inndekningsgrad mindre enn 100% skal fremlegge 5-årig strategiplan for kost-nadsdekning av kloakkutbygg-ingen		- Avholde seminarer/møter om kommunale kloakkavgifter og inndekning av utgifter - Samarbeide med komm.- og adm.avd.	4	Problematikken diskutert i møter med komm. Registrert økt vilje til bruk av avgifter til finans. av tiltak. Strategiplaner ikke fremlagt.

FYLKESMANNEN - VIRKSOMHETSPLAN
Avdeling: Miljøvernavdelingen
Delmål: 1.2. Medvirke til å holde forurensningstilførslene til sjø og vassdrag på et akseptabelt nivå

Resultatmål	Servicemål	Tiltak	Ressursbruk Uker	Måloppnåelse/ Merknader
1.2.4				
Høygradige renseanlegg skal fremlegge dokumentasjon for driften etter nye retningslinjer		- Utarbeide plan for drifts-kontroll/assistanse - Avholde møte med kommuner/ driftsoperatører	OH + TO 2 + 30.000 40.000	Krav om prøvetaking med utgangspunkt i nye retningslinjer er utarbeidet for 2 kommuner (7 renseanlegg). Innsatsen ble redusert pga. arb. med Flerbruksplan for Gaula, som form. i Forurensningsgruppen.
1.2.5				
Redusere forurensningen fra kommunale utslipp	Maks. saksbehandl.tid 3 mnd.	- Trondheim kommune skal ha klar en plan for utbygg. av renseanlegg - Vurdering av resipient-undersøkelse - Formulere krav til rensing - Behandling av kommunal utslippssøknader og behandl. av klagesaker - Behandling av klagesaker	12 25	Rensekrav fastsatt bl.a. ut fra gjennomført resipientundersøkelse. Kravene er påklaget til MD. Gjennomført som forutsatt.

FYLKESMANNEN - VIRKSOMHETSPLAN
Avdeling: Miljøvernavdelingen
Delmål: 1.2. Medvirke til å holde forurensningstilførslene til sjø og vassdrag på et akseptabelt nivå

Resultatmål	Servicemål	Tiltak	Ressursbruk Uker	Måloppnåelse/ Merknader
1.2.6				
Redusere forurensningene fra jordbruket	Rask utskrivning av pålegg Max.3 uker etter kontroll	Kontroll av ca 250 bruk (førstegangskontroll)	22 (32) 30.000	102 bruk førstegangskontrollert. 162 bruk på etterkontroll. Endret fordeling p.g.a. endring i samarbeidsform m/ytre etater.
		Etterkontroll av alle pålegg 1987 og tidligere	10 (10)	
1.2.7				
Redusere forurensningene fra pelsdyranleggene		Kontroll av 10% av alle pelsdyranlegg i fylket (ca 50 farmer)	3 (0)	Ikke gjennomført p.g.a. andre oppgaver.

FYLKESMANNEN - VIRKSOMHETSPLAN
Avdeling: Miljøvernavdelingen
Delmål: 1.2. Medvirke til å holde forurensningstilførslene til sjø og vassdrag på et akseptabelt nivå

Resultatmål	Servicemål	Tiltak	Ressursbruk Uker	Måloppnåelse/ Merknader
1.2.10				
Ved alle oppdrettsanlegg skal det være igangsatt miljø-overvåkning		Gi pålegg om overvåking. Orientere om den foreliggende planen.	11 15.000	Ikke startet, prosjektet er videreført til SFT, nærmere materiale derifra forelå ikke i løpet av året. Ressursene ble overført til mål 1.2.11.
1.2.11				
Følge opp påleggene med min. 1 besøk på hvert anlegg			12	Gjennomført.
1.2.12				
Behandling av søknader om oppdrettskonsesjoner	Maks. saks-behandlings tid 3 mnd.		38	Stort sett nådd. Litt etterslep p.g.a. arbeid med planer for sjukdomsbekjempelse (furunkulose) og at utvidelsessøknadene (mat-fisk) skulle prioriteres.

FYLKESMANNEN - VIRKSOMHETSPLAN
Avdeling: Miljøvernavdelingen
Delmål: 1.2. Medvirke til å holde forurensningstilførslene til sjø og vassdrag på et akseptabelt nivå

Resultatmål	Servicemål	Tiltak	Ressursbruk Uker	
1.2.13 Utarbeide lokale forskrifter for spredt bebyggelse i Trondheimsregionen		- Avholde møter med kommunene - Utarbeide forslag til forskrifter	7	Kommunene er kontaktet for registrering av behov. Saken videreføres i 1990.
1.2.14 Medvirke til redusert forurensning fra industri		- Delta i kontrollarbeid - Avgi uttalelser til SFT - Kontakt med publikum	11	Det er utført grunnundersøkelser i Marienborgområdet for å kartlegge oljeforurensning i grunnen. Videre undersøkelser kan bli aktuelt når vedtatt saneringsplan for avløpsnettet på området er gjennomført.

FYLKESMANNEN - VIRKSOMHETSPLAN
Avdeling: Miljøvernavdelingen
Delmål: 1.4. Medvirke til å begrense/eliminere helse- og trivselproblemer forårsaket av avfallsbehandling og til at spesialavfall tas hånd om på en forsvarlig måte

Resultatmål	Servicemål	Tiltak	Ressursbruk Uker	Måloplevelse/ Merknader
1.4.1				
Etablere godkjente avfalls- og slamanlegg i løpet av 1989 i alle kommuner		Oppfølging av gitte pålegg om etabl. av innsamlingsordninger og behandl.anlegg for avfall og slam	5	Utført som forutsatt. Noe oppfølgingsarbeider gjenstår til 1990.
1.4.2				
Gjenvinning av avfall. F.eks. flasker, papir, bildekk m.v.		Initiere til økt gjenvinning av nyttbart avfall. Fremme prosjekter v/midl. fra SFT.	3	Arbeidene er påbegynt. Kildesorteringsprosjekt i Trondheim igangsettes i 1990. Prosjekter er påbegynt vedr. papir innsamling.
1.4.3				
Nedlegging av "piratfyll-plasser" og redusere forsøpling.		Bidra ved informasjon, kontroll og event. ved påleggsgebyr å stoppe ulovlig avfallsfylling og for-søpling. Samarb. m/helseråd.	2	2 plasser i Klæbu vedtatt nedlagt av komm. Avslag fra FM for begge plasser etter søknad fra grunn-eier. Påklaget til MD. 1 plass i Orkdal nedlagt.
1.4.4				
Bedre miljøforholdene ved eksist. avfallsplasser og nedlagte - " -		Kontroll av avfallsplasser mht. forurensninger	3	Arbeidene igangsatt v/20% av plassene. Videreføring i 1990.

FYLKESMANNEN - VIRKSOMHETSPLAN
Avdeling: Miljøvernavdelingen
Delmål: 1.4. Medvirke til å begrense/eliminere helse og trivselproblemer forårsaket av avfallsbehandling og til at spesialavfall tas hånd om på en forsvarlig måte

Resultatmål	Servicemål	Tiltak	Ressursbruk Uker	Måloppnåelse/ Merknader
1.4.5 Bedre utnyttelse av fiske-avfall, død fisk m.v. 1.4.6 Etablere tilfredsstillende behandlings-/deponeringsanl. for fisk og -avfall og sel		Fortsette arbeidene med avfalls-problemene innen oppdretts-næringen	3	Pga. at dårlige tider i næringen har en vært noe tilbakeholden med pålegg. Lite sykdom i 1989 har medført redusert behov for deponerings-anlegg ut over de eksisterende anlegg.
1.4.7 Etablere tilfredsstillende innsamlings- og behandlings-anlegg for oljeholdig slam.		Samarbeide med bl.a. NORSAS A/S om å etablere bedre ordninger for spesialavfall. Regionplass og mottaksplasser i endel kommuner, containere, miljøbuss m.v.	2	Tillatelse gitt til Veglo i 1988, men byggesak avslått etter klage. Saken er påklaget av Veglo. Kommunen (Trondheim) arbeider med etablering av plass.
1.4.8 Etablere bedre innsamlings-ordning for spesialavfall			4	5 mottaksplasser for spesial-avfall er godkjent (SFT).Etablert batterimottak og miljøbuss.
1.4.9 Kontroll av mottaksplass for oljeholdig avfall fra skip		Kontroll	1	Ikke utført pga. manglende forskrift fra MD.

OVERSIKT KLOAKKRENSEANLEGG PR. 1.1.1990

Tabellen angir høggradige renseanlegg samt silanlegg og ristanlegg på Høvringen. Slamavskillere med direkte utslipp er ikke medtatt.

Kommune	Anleggets navn	Bygge-år	Rense-prinsipp	Dimensjonerende belastning pe	Tilknyttet pe
Holtålen	Haltdalen r.anl.	80	B/K	750	560
"	Ålen	87	M(Sil)	1.200	600
Klæbu	Ostangen	75/82	M/K	3.800	2.200
"	Hyttfossen	87	B	100	85
Malvik	Saksvikbukta	82	M(Sil)	6.000	2.000
Melhus	Korsvegen	78	B/K	650	400
"	Ler	76	"	650	400
"	Lundamo	76	"	1.200	1.000
"	Varmbo	75	B	5.000	3.500
"	Kvål	80	B/K	500	350
"	Hovin	78	B/K	650	350
"	Rye	75	Biodam	60-70	160
Oppdal	Sentrum	79	M(Sil)	10.000	6.000
"	Midtbygda	87	Biodam	150	100
M.Gauldal	Moøva	80	M	5.000	1.700
"	Budal	86	B	80	40
"	Soknedal	87	B	500	200
Rennebu	Berkåkmoen	81	B/K	2.300	2.000
Røros	Røros r.anl.	76	M/B/K	5.000	3.000
"	Glåmos	79	B/K	400	200
"	Brekken	78	B/K	400	150
Selbu	Innbygda	80	B/K	1.100	900
"	Kyllo	85	B	100	30
"	Moslett	87	B	100	50
"	Flora	87	B	40	40
"	Dragsten	89	B	250	100
Skaun	Eggkleiva	83	B/K	500	300
"	Lereggen	74	Biodam	110	84
"	Venn	87	B	250	150
Tr.heim	Solbakken	75	B/K	65	40
"	Leirfallet	81	B/K	1.300	700
"	Høvringen	78	M(Rist)	120.000	86.400
"	Byneset aldersh.	80	B/K	130	88
"	Sjøskogbekken	82	M(Sil)	9.000	7.000
"	Bratsberg	87	B(Inf.)	360	
Rissa	Uddu	76	M(Sil)	1.000	800
Meldal	Grevstad	76	M(Sil)	625	380
"	Løkken	84	M	2.400	700
"	Å		B(Inf.)	300	90
"	Storås		B(Inf)	300	250
Tydal	Stugudal	80	Biodam	450	250
Tydal	Ås	88	Biodam + slam-avsk.	700	550
Ørland	Hovdetåa	82	Sil	10.000	0

B - Biologisk rensetrinn
K - Kjemisk rensetrinn
M - Mekanisk rensetrinn

STATLIGE TILSKUDD OG LÅN TIL KLOAKK- OG AVFALLSSEKTOREN
I SØR-TRØNDELAG I 1989

Over statsbudsjettet for 1989 har Miljøverndepartementet gitt tilsagn om tilskudd på i alt 5,1 mill kr til oppryddingstiltak og planarbeider på kloakk- og avfallssektoren i Sør-Trøndelag i 1989.

Tilskuddene utgjør i middel 21,6% av totale investeringskostnader på 23,6 mill kr.

Kommunalbanken har forøvrig gitt fra 50-80% lån til prosjektene. Arbeidene forutsettes igangsatt i 1989 og fullført senest i 1991.

Tilskuddene er fordelt til følgende kommuner og prosjekter - investering/tilskudd.

Kommune	Prosjekt	Investering	Tilskudd
MELHUS	Rammeplan	230.000	115.000
ORKDAL	"	200.000	100.000
ORKDAL	Renovasjonsplan	100.000	50.000
HEMNE	Rammeplan	111.000	55.000
SNILLFJORD	Rammeplan	100.000	50.000
SELBU	Rammeplan	210.000	105.000
RØROS	Grunnlag for rammeplan	100.000	50.000
RISSA	Planlegging v/Botn	60.000	30.000
SKAUN	Rammeplan	200.000	100.000
MELHUS	Gaula boligområde	409.000	81.000
OPPDAL	Høyemsvegen	542.000	110.000
SKAUN	Hovedkloakk Buvika	1.590.000	320.000
ÅFJORD	Kloakk Årnes-Monstad	540.000	110.000
ÅFJORD	Bygging av slamlag.	130.000	25.000
ORKDAL	Fannremsmoen III	600.000	120.000
HOLTÅLEN	Haltdalen renseanl.	138.000	30.000
SKAUN	Hovedkloakk Børsa Byggetrinn I	273.000	55.000
SELBU	Tømra	342.000	70.000
HITRA	Avløp Ansnes	706.000	145.000
SELBU	Vikastøa	90.000	20.000
TYDAL	Opprydding Ås 2. byggetrinn	1.540.000	300.000
MALVIK	Malvikbukta, opprydding	1.630.000	310.000
HOLTÅLEN	Ledn.anl. Ålen	300.000	60.000
KLÆBU	Haugdalen - Nordal Strøket og Finnmyra	335.000	67.000
BJUGN	Kloakksanering - Botngård	564.000	115.000
MALVIK	Muruvik, opprydding	1.500.000	300.000
ØRLAND	Hovedkloakk - Uthaug	1.695.000	340.000
HITRA	Avløp Kvenvær	1.678.000	335.000
RISSA	Sanering, Rissa	463.000	95.000
RØROS	Avløp Domus-Nilsenhjørnet 2. etappe	491.000	90.000

Kommune	Prosjekt	Investering	Tilskudd
MELHUS	Karivollen, Travøra og Pelikanhaugen	1.860.000	372.000
MELDAL	Renseanlegg Grevstad	3.250.000	650.000
MELHUS	Strandveien	1.410.000	282.000
MALVIK	Avskjærende kloakk Muruvik	250.000	50.000

Tilskudd til Trondheim kommune er gitt via "Miljøpakke Trondheim" til følgende prosjekter:

Trondheim:	Renseanlegg Ladehammeren	7.072.000	1.770.000
	Sanering Ladehalvøya	1.636.000	410.000
	Dyputslipp Munkholmen	273.000	70.000
	Reg. og kontroll av slamavskillere	100.000	50.000
	Gjenvinning, papp, papir og glass - prøveprosjekt	680.000	100.000

Lån fra Kommunalblanken varierer mellom 50% og 80%. Kommunalbanken har også gitt betydelige lån til andre prosjekter som ikke har fått tilskudd.

KOMMUNALE AVGIFTER 1989 - ÅRSAVGIFTER VANN. KLOAKK. RENOVASJON OG FEIING FOR BOLIG = 101 KVM

KNR	KOMMUNENAVN	VANN	KLOAKK	RENOV	FEIING	SUM88	SUM89	ENDR
1601	TRONDHEIM	742	659	900	120	2216	2421	9
1612	HEMNE	650	915	562	145	1790	2272	27
1613	SNILLFJORD	690	733	538	155	1858	2116	14
1617	HITRA	976	390	1050	103	2334	2519	8
1620	FRØYA	1559	924		112	2471	2595	5
1621	ØRLAND	1012	644	618	145	2268	2419	7
1622	AGDENES	1010	750	530	73	2270	2363	4
1624	RISSA	805	600	550	105	1840	2060	12
1627	BJUGN	1254	726	704	120	2540	2804	10
1630	ÅFJORD	968	583	540	120	1982	2211	12
1632	ROAN	635	635		95	1305	1365	5
1633	OSEN	680	570	760	90	2030	2100	3
1634	OPPDAL	845	976	620	180	2340	2621	12
1635	RENNEBU	915	765	450	160	2085	2290	10
1636	MELDAL	720	920	540	126	2030	2306	14
1638	ORKDAL	1006	772	639	194	2266	2611	15
1640	RØROS	520	762	593	49	1589	1924	21
1644	HOLTÅLEN	828	480	161	100	1305	1569	20
1648	MIDTRE GAULDAL	655	865	700	105	1885	2325	23
1653	MELHUS	1240	1810	1100	125	3922	4275	9
1657	SKAUN	825	612	578	108	1875	2123	13
1662	KLÆBU	450	780	680	90	1645	2000	22
1663	MALVIK	885	795	800	115	2200	2595	18
1664	SELBU	788	735	430	100	1955	2053	5
1665	TYDAL	539	539	325	66	1300	1469	13
	GJENNOMSNITT	848	758	625	116	2052	2296	12

BILAG 4

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag
Miljøvernavdelingen
LB/bh 28.11.1989.

BILAG 5

OVERSIKT OVER BEHANDLINGSANLEGG FOR FORBRUKSAVFALL PR. 1. DESEMBER 1989

Kommune	Anleggssted	Type anlegg	Resipient	Utsl. till.	Merknader
Innb.tall i 1000 pe					
OSEN (1,38)	Behov nytt anlegg	Fyllplass (fylt)			Leverer til Midtre Namdal.
ROAN (1.30)					Samme som for Osen.
ÅFJORD (3,75)	Kroken	Forbr.bur	Luft	Ja (SFT)	Utilfredsstill. ordning
BJUGN (4,97)					Leverer avfall til Ørland.
ØRLAND (4,87)	Utstrand	Forbr.bur Avfallspresse Kontr.fylling	Bjugnfj.	Ja	
RISSA (6,82)	Ålmo	Fylling	Infiltrasjon Botn	Ja	Annen ordn. under utredning.
FRØYA (4,49)	Kvisten	Ballepresse Fylling	Sjø	Ja	Ny ordn. under etablering
HITRA (4,42)	Aurdal	Kontr. fylling	Sjø	Ja	Tilfredsstill.
SN.FJORD (1,21)	Rottem	- " -	Infiltrasjon	Ja	- " -
HEMNE (4,41)	Stormyra	- " -	- " -	Ja	- " -
AGDENES (2,01)	Brevika	Fylling	Infiltrasjon Gml. grustak	Ja	- " -
TYDAL (0,98)	Ås	- " -	Nea	Ja	
SELBU (4,16)	Vikaengan	Fyllplass/ åpen forbr.	Selbusjøen	Nei	Utilfredsstill. forhold. Ny under planlegging.

Kommune	Anleggssted	Type anlegg	Resipient	Utsl. till.	Merknader
Innb.tall i 1000 pe					
RØROS (5,42)	Torpet. Tolga kom. Hedmark fy. Kvitsanden	Avfallsplass fra 01.01.87 Fyllplass	Glåma	Ja	I bruk fra 01.01.87
HOLTÅLEN (2,77)	Ålen Aunkjølen	Fylling - " -	Gaula - " -	Nei	Grovavfallsfyll. Ikke tilfredstill.
OPPDAL (6,12)	Oppdal fyllplass	Kontroll. fylling	Driva	Ja	
RENNEBU (3,65)	Berkåksmoen	Forbr.bur		Nei	Bør nedlegges Fyllpl. under pl. Utredes transp. til ???
M. GAULDAL (6,20)	Soknesmoen Heimdal varmesentr.	Avfallsplass Avfallsforbr.	Gaula	Nei	Under avvikl. Avtale med TEV om avfallslevering
MELDAL (4,57)	v/Storås	Fylling	Infiltrasjon	Ja	Tilfredsstill. - liten kapasitet.Ny løsn. under vurd.
ORKDAL (9,96)	Hongslomoen	Kontrollert fylling	Infiltrasjon Orkla	Ja	Tilfredsstill. - liten kapasitet.Ny løsn. under vurd.
SKAUN (5,45)	Heimdal varmesentr.	Forbrenning			Avtale med TEV om avfallslevering
MELHUS (11,84)	Heimdal varmesentr. Fremo	Forbrenning (komm.fyll.)			Avtale med TEV om avfallslevering
TR.HEIM (134,09)	Heimdal varmesentr. Heggstad-dalen	Forbrenning Fylling	Luft Tr.heimsfj. Gaula v/over-løp	Ja Ja	 Reserveplass
KLÆBU (3,77)	Heimdal varmesentr.	Forbrenning			Avtale med TEV om avfallslevering
MALVIK (8,81)	Heimdal varmesentr.	Forbrenning			Avtale med TEV om avfallslevering
SUM: 244,60					

TEV = Trondheim Elektrisitetsverk

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag
Miljøvernavdelingen
LB/bh 28.11.1989.

BILAG 6

OVERSIKT OVER SLAMBEHANDLINGSANLEGG I FYLKET 1. DESEMBER 1989

Kommune	Anleggssted	Type anlegg	Resipient	Utsl. till.	Merknader
Innb.tall i 1000 pe					
OSEN (1,38)	Sørmelan	Lagune	Steinsdalselva		Innsaml. starter 2. kvartal 1990.
ROAN (1.30)	Eian	Lagune	Sjø		Innsaml. starter 1. kvartal 1990.
ÅFJORD (3,75)	Stokksund Kroken	Lagune "	Sjøen/bekk Sjøen	Ja Ja	
BJUGN (4,97)	Valsneset	Lagune	Sjø	Ja	
ØRLAND (4,87)	Utstrand	Lagune	Sjø	Ja	Lagune v/av-fallsplass
RISSA (6,82)	Ålmo Rogndalen	Deponering "	Fagerlibekken Sjøen/Kl.ledn.	Ja Ja	Deponering av avvannet slam
FRØYA (4,49)	Kvisten	Lagune	Sjøen	Ja	v/avfallsplass
HITRA (4,42)	Aurdal	Lagune	Sjø	Ja	"
SN.FJORD (1,21)	Rottem	Lagune	Sjø	Ja	"
HEMNE (4,41)	Stormyra	Lagune	Infiltrasjon	Ja	"
AGDENES (2,01)	Breivika	Lagune	Bekk/sjø	Ja	
TYDAL (0,98)	v/Ås	Lagune	Tya	Ja	Komb. m/av-fallsplass
SELBU (4,16)	Mebonden Rødkjølen	Lagune "	Selbusjøen Garbergelva	Nei Nei	Skal nedlegges Utredes

Kommune	Anleggssted	Type anlegg	Resipient	Utsl. till.	Merknader
Innb.tall i 1000 pe					
RØROS (5,42)	Hådalen	Lagune	Håelva	Ja	
HOLTÅLEN (2,77)	Rønningen	Lagune	Infiltrasjon		Tilfreds-stillende
OPPDAL (6,12)	Oppdal	Lagune	Infiltrasjon Driva	Ja	v/avfalls-plass
RENNEBU (3,65)	Berkåkmoen	Lagune	Infiltrasjon Orkla	Ja	
M. GAULDAL (6,20)	Moøya renseanlegg	Septikmottak Aerob beh./ Filterpresse	Gaula	ja	Renseanlegget skal oppgrad.
MELDAL (4,57)	v/Kvam	Lagune	Infiltrasjon Orkla	Ja	v/avfallsplass Dødisgrop
ORKDAL (9,96)	Hongslomoen	Lagune	Infiltrasjon Orkla	Ja	v/avfallsplass
SKAUN (5,45)	Vekta	Lagune	Viggja	Ja	Konsesjon 26.05.87
MELHUS (11,84)	Varmbo renseanlegg	Septikmottak Aerob slam-beh. - sentrifuge	Gaula	Ja	
TR.HEIM (134,09)	Høvringen renseanlegg Heggst.dalen	Grov rist + sil (1 mm) Deponering	Tr.heimsfj. Tr.heimsfj.	Midl. till.	Silgods R.Anleg
KLÆBU (3,77)	Ostangen renseanlegg	Septikmottak Aerob slam-beh.- presse	Nidelva	Ja	Tilfredsstill.
MALVIK (8,81)	Jervskogen	Lagune	Infiltrasjon		

SUM:
244,60